

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАКРІПЛЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ОФІЦЕРІВ ГРОМАД У СФЕРІ АДМІНІСТРАТИВНО-ЮРИСДИКЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

NORMATIVE AND LEGAL CONSOLIDATION OF THE POWERS OF COMMUNITY POLICE OFFICERS IN THE FIELD OF ADMINISTRATIVE AND JURISDICTIONAL ACTIVITIES

Сподинський О.О., д.філос. у галузі права,
викладач кафедри адміністративного права
та адміністративного процесу

Львівський державний університет внутрішніх справ

Сукмановська Л.М., к.ю.н.,
доцент кафедри адміністративного права
та адміністративного процесу

Львівський державний університет внутрішніх справ

У даній статті проведено аналіз законодавчого закріплення повноважень поліцейських офіцерів громад Національної поліції України у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності. Розглянуто поняття та особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції України в загальному. Визначено основні напрямки реалізації службових повноважень працівників Національної поліції України у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності.

Визначено основні нормативно-правові акти, якими керуються у свої діяльності поліцейські офіцери громад під час реалізації повноважень у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності. Зазначено про основні нормативно-правові акти, положення яких використовують поліцейські офіцери громад під час здійснення адміністративно-юрисдикційної діяльності по розгляду звернень громадян. Розглянуто окремі положення Кодексу України про адміністративні правопорушення на предмет їх застосування поліцейськими офіцерами громад під час реалізації повноважень у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності, яка полягає у здійсненні провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Виокремлено, що адміністративно-юрисдикційна діяльність, яка полягає у здійсненні провадження (службового розслідування), поліцейськими офіцерами громад не здійснюється, виключно у випадках, якщо така діяльність може бути реалізована керівниками підрозділів взаємодії з громадами Національної поліції України відносно своїх підлеглих.

Зазначено, що адміністративно-юрисдикційні повноваження поліцейських офіцерів громад в переважній більшості реалізуються під час застосування норм законодавства, які регулюють питання розгляду звернень громадян, а також під час застосування відповідних норм Кодексу України про адміністративні правопорушення в ході здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Запропоновано внести відповідні законодавчі зміни до законодавства з метою систематизації та конкретизації напрямків реалізації адміністративно-юрисдикційних повноважень поліцейських офіцерів громад Національної поліції України.

Ключові слова: адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції, поняття та особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції, адміністративно-юрисдикційна діяльність поліцейських офіцерів громад щодо розгляду звернень громадян, адміністративно-юрисдикційна діяльність поліцейських офіцерів громад щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, місце адміністративно-юрисдикційної діяльності по здійсненню провадження щодо застосування дисциплінарних стягнень в діяльності поліцейських офіцерів громад.

In this article, an analysis of the legislative consolidation of the powers of community police officers of the National Police of Ukraine in the field of administrative and jurisdictional activities was carried out. The concepts and features of the administrative-jurisdictional activity of the National Police of Ukraine in general are considered. The main areas of implementation of official powers of employees of the National Police of Ukraine in the field of administrative and jurisdictional activities have been determined.

The main regulatory legal acts that guide community police officers in their activities during the exercise of powers in the field of administrative and jurisdictional activities have been determined. It is noted about the main regulatory legal acts, the provisions of which are used by community police officers during the implementation of administrative and jurisdictional activities for consideration of citizens' appeals. Separate provisions of the Code of Ukraine on Administrative Offenses are considered for the purpose of their application by police officers of communities during the exercise of powers in the field of administrative and jurisdictional activity, which consists in the implementation of proceedings in cases of administrative offenses.

It is highlighted that administrative-jurisdictional activity, which consists in carrying out proceedings (official investigation), is not carried out by community police officers, only in cases where such activity can be carried out by the heads of units of interaction with communities of the National Police of Ukraine in relation to their subordinates.

It is noted that the administrative-jurisdictional powers of community police officers are exercised in the vast majority during the application of legislative norms that regulate the consideration of citizens' appeals, as well as during the application of the relevant norms of the Code of Ukraine on Administrative Offenses in the course of proceedings in administrative offense cases.

It is proposed to make appropriate legislative changes to the normative legal act in order to systematize and specify the areas of implementation of administrative and jurisdictional powers of community police officers of the National Police of Ukraine.

Key words: administrative-jurisdictional activities of the National Police, concepts and features of the administrative-jurisdictional activities of the National Police, administrative-jurisdictional activities of citizens' police officers regarding consideration of citizens' appeals, administrative-jurisdictional activities of community police officers regarding the implementation of proceedings in cases of administrative offenses, place of administrative-jurisdictional activities on the implementation of proceedings regarding the application of disciplinary sanctions in the activities of community police officers.

Постанова проблеми. Національна поліція як новостворений центральний орган виконавчої влади, метою якого є захист прав та свобод громадян, протидія злочинності, забезпечення публічного порядку та безпеки, потребує і нових підходів щодо формування, створення та діяльності його структурних підрозділів. Одним із таких

напрямів реформування є реалізований у 2019 році проєкт «Поліцейський офіцер громади», який ефективно та успішно розвивається і донині, та отримав схвалення українського суспільства. Однак, недосконалість нормативно-правового регулювання діяльності поліцейських офіцерів громад, яке в першу чергу зумовлене фактором

повномасштабного вторгнення та неможливістю законодавчих органів влади дослідити та вдосконалити в повному обсязі існуючі нормативно-правові акти, або ж розробити та прийняти нові, зумовлюють необхідність у науковому дослідженні окремих питань з метою надання пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання основних напрямків діяльності поліцейських офіцерів громад, зокрема, у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Особливості діяльності поліцейських офіцерів громад, у тому числі у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності, досліджували такі вчені, як: С.М. Гусаров, О.І. Безпалова, М.В. Калашник, Н.В. Вітвіцька, Д.І. Йосифович, Ю.А. Хатнюк та інші. Проте, незважаючи на вже значний науковий доробок у зазначеній сфері, не повній мірі досліджено такий основний напрямок, як особливості здійснення адміністративно-юрисдикційної діяльності поліцейськими офіцерами громад.

Метою статті є дослідження основних напрямків та особливостей здійснення поліцейськими офіцерами громад адміністративно-юрисдикційної діяльності під час виконання службових повноважень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглядаючи адміністративно-юрисдикційну діяльність поліцейських офіцерів громад, в першу чергу, необхідно визначити зміст та загальні особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності працівників Національної поліції України.

О.І. Безпалова зазначає, що у широкому сенсі під адміністративно-юрисдикційною діяльністю поліції варто розуміти не лише діяльність уповноважених органів і підрозділів поліції (їхніх посадових осіб) щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення і прийняття за результатами такого розгляду відповідних рішень, але і розгляд справ про дисциплінарні проступки, справ за скаргами громадян, а також вжиття пов'язаних із ними адміністративно-процесуальних заходів [1, с. 10].

Погоджуючись із позицією О.І. Безпалової, варто відзначити, що адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України складається з таких основних напрямків реалізації службових повноважень поліцейських як: розгляд звернень громадян, здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, здійснення провадження щодо застосування дисциплінарних стягнень за вчинення дисциплінарних проступків.

Як і будь-який вид службової діяльності, адміністративно-юрисдикційна діяльність працівників Національної поліції наділена і певними особливостями.

Особливе місце органів Національної поліції щодо реалізації адміністративно-юрисдикційної діяльності полягає в наступному:

- така діяльність є складовою частиною їх адміністративної діяльності;
- основною метою такої діяльності є надання поліцейських послуг у сфері захисту й охорони прав і свобод людини та громадянина, забезпечення публічного порядку та безпеки, протидії злочинності тощо;
- здійснюється у разі виникнення правового спору шляхом розгляду та вирішення справ про адміністративні, дисциплінарні правопорушення та у разі надходження звернень (заяв, скарг, повідомлень) громадян;
- здійснюється з обов'язковим дотриманням визначеної на рівні відповідних нормативно-правових актів процедури, тобто вимагає належного процесуального регулювання;
- рішення, прийняте за результатами такої діяльності, носить обов'язковий характер для особи, якій воно адресоване;
- здійснюється лише уповноваженими на те посадовими особами відповідних органів та підрозділів поліції, які мають спеціальні звання (на відміну наприклад від,

органів правосуддя, де юрисдикційними повноваженнями наділені всі служби та посадові особи);

- спостерігається уніфікація юрисдикційних повноважень окремих категорій працівників поліції;
- одноособовим розглядом правового спору (конкретної індивідуальної адміністративної справи);
- застосуванням за результатами розгляду конкретної індивідуальної адміністративної справи заходів державного примусу [2, с. 18-19].

Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліцейських офіцерів громад за своєю сутністю, наділена тими ж особливостями, які в загальному притаманні для адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції України.

Аналізуючи нормативно-правові акти, якими керуються в своїй діяльності поліцейські офіцери громад варто зазначити, що окрім Закону України «Про Національну поліцію», де в статті 23 визначено основні повноваження поліції [3] до основних правових актів, які встановлюють напрямки та особливості їх діяльності, в тому числі, і щодо реалізації повноважень у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності, відноситься наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28 липня 2017 року № 650, яким затверджено Інструкцію з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад [4].

Однак, варто констатувати, що основною метою прийняття наказу Міністерства внутрішніх справ України № 650 від 28 липня 2017 року, було визначення основних понять, завдань, функцій та повноважень сфери діяльності дільничних офіцерів поліції, при цьому, як вже зазначалось процес впровадження поліцейських офіцерів громад в структурі Національної поліції України розпочався у 2019 році.

З метою врегулювання правового статусу поліцейських офіцерів громад, нормативного закріплення їхніх основних завдань та повноважень 18 травня 2022 року Міністерством внутрішніх справ України прийнято наказ № 301 «Про внесення змін до наказу Міністерства внутрішніх справ України від 28 липня 2017 року № 650» [5], яким внесено зміни до назви наказу Міністерства внутрішніх справ України від 28 липня 2017 року № 650, а також внесено окремі зміни в зміст наказу щодо визначення основних понять, завдань, обов'язків та основних напрямків діяльності поліцейських офіцерів громад та дільничних офіцерів поліції, а також введення в загальному у зміст наказу словосполучення «поліцейський офіцер громади або ж «ПОГ»».

У зв'язку із цим, досліджуючи адміністративно-юрисдикційну діяльність поліцейських офіцерів громад, в першу чергу, варто розглянути положення наказу Міністерства внутрішніх справ України від 28 липня 2017 року № 650.

Як вже зазначалось основними напрямками адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції є:

- 1) розгляд звернень громадян;
- 2) здійснення провадження у правах про адміністративні правопорушення та прийняття рішення про застосування адміністративних стягнень;
- 3) здійснення провадження (службового розслідування) по застосуванню дисциплінарних стягнень за вчинення дисциплінарних проступків.

У частині 2 розділі II «Завдання, обов'язки та основні напрями діяльності ДОП та ПОГ» серед іншого визначено, що до основних обов'язків, які покладаються на поліцейських офіцерів громад віднесено здійснення реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події; у визначених законом випадках, здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, прийняття рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечення їх виконання [4].

На підставі зазначеного, аналізуючи положення щодо здійснення реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події, можна констатувати, що саме через реалізацію зазначеної норми здійснюється адміністративно-юрисдикційна діяльність поліцейськими офіцерами громад у сфері розгляду звернень громадян, яка деталізована окремими нормативно-правовими актами.

Зокрема, вказана деталізація щодо реалізації повноважень поліцейських офіцерів громад у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності по розгляду звернень громадян виражена у Законі України «Про звернення громадян» [6] та наказі Міністерства внутрішніх справ України від 15 листопада 2017 року № 930 «Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах» [7]. Зазначеними нормативно-правовими актами закріплено право громадян на звернення до органів державної влади, зокрема, і до органів Національної поліції, визначено види звернень громадян, порядок та терміни їх розгляду.

Наступна складова реалізації повноважень поліцейськими офіцерами громад у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності полягає у застосуванні норм Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).

В статті 222 КУпАП визначено перелік адміністративних правопорушень, які мають право розглядати органи Національної поліції. Відповідно до статті 255 КУпАП, уповноважені на те посадові особи органів Національної поліції мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення частиною третьою і четвертою статті 42⁴, частиною першою статті 44, статтею 44¹, частиною першою статті 44³, статтями 46¹, 46², 51, 51², 51⁴, 88¹, 89, 92, частиною першою статті 106¹, статтею 106², частинами четвертою, сьомою–дев'ятою статті 121, частиною третьою статті 121³, частини п'ятою і сьомою статті 122, частиною першою статті 122², статтями 122², 122⁴, 122⁵, частинами другою і третьою статті 123, статтею 124, частинами третьою і п'ятою статті 126, частиною четвертою статті 127, статтею 127¹, частиною третьою статті 127⁴, статтею 130, частиною третьою статті 133, статтею 135¹, стаття 136 (про порушення на автомобільному транспорті), статтею 139, частиною четвертою статті 140, статтями 148, 151, 152, частиною восьмою статті 152¹, статтями 154, 155, 155²–156, частинами першою–четвертою статті 156¹, статтями 156², 156⁴, 159, 160, частинами першою і третьою статті 161¹, статті 162, 162³, частина перша статті 163¹⁷, статті 164–164⁸, 164¹⁰, 164¹⁵–164¹⁸, 165¹, 165², 166¹⁴–166¹⁸, 166²⁷, 172⁴–172⁹ (за винятком правопорушень, вчинених службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище), 172⁹⁻¹, 172⁹⁻², 172¹⁰ і 172¹⁹ (про правопорушення, вчинені поліцейськими поліції особливою призначення Національної поліції України під час дії воєнного стану), 173–173², 173⁴, 174, статтею 175¹ (за винятком порушень, вчинених у місцях, заборонених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради), статтями 176, 177, 178–181¹, 182–183¹, частинами першою–третьою, сьомою статті 184, статтями 184¹, 184², 184³ (у частині незаконного використання найменування та ознак належності до Національної поліції України), 185–185², 185⁴–185⁹, 186, 186¹, 186³, 186⁵–187, 188²⁸, 188⁴⁷, 189–195⁶, статтями 204¹, 206¹, 212⁶, 212⁷, 212⁸, 212¹⁰, 212¹², 212¹³, 212¹⁴, 212¹⁹, 212²⁰, 212²²–212²⁴, при цьому, поліцейські офіцери громад також можуть застосовувати заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, до яких віднесено: адміністративне затримання особи, особистий огляд, огляд речей і вилучення речей та документів, у тому числі посвідчення водія, тимчасове затримання транспортного засобу, відсторонення осіб від керування транспортними засобами, морськими,

річковими, малими, спортивними суднами або водними мотоциклами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції [8].

Однак, варто відзначити, що реалізуючи свої повноваження у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності під час здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення поліцейські офіцери громад не здійснюють їх по кожній із статей зазначених у статті 255 КУпАП.

В основному, поліцейські офіцери громад здійснюють провадження у справах про адміністративні правопорушення у галузі охорони здоров'я населення та власності, у галузі благоустрою населення, галузі торгівлі, а також адміністративні правопорушення, які посягають на громадський порядок та громадську безпеку та встановлений порядок управління, до яких зокрема, відносяться: стаття 44 КУпАП – незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах, стаття 51 КУпАП – дрібне викрадення чужого майна, стаття 106¹ КУпАП – нежиття заходів щодо забезпечення охорони посівів снотворного маку чи конопель, місць їх зберігання та переробки, стаття 106² КУпАП – незаконний посів або незаконне вирощування снотворного маку чи конопель, стаття 152 КУпАП – порушення державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів, правил благоустрою територій населених пунктів, стаття 154 КУпАП – порушення правил тримання собак і котів, стаття 156 КУпАП – порушення правил торгівлі пивом, алкогольними, слабоалкогольними напоями, тютюновими виробами, електронними сигаретами та рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, пристроями для споживання тютюнових виробів без їх згоряння, стаття 160 КУпАП – торгівля з рук у невідновлених місцях, стаття 164 КУпАП – порушення порядку провадження господарської діяльності, стаття 173 КУпАП – дрібне хуліганство, стаття 173² КУпАП – вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статті, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування, стаття 174 КУпАП – стрільба з вогнепальної, холодної металевий чи пневматичної зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії в населених пунктах і в не відведених для цього місцях або з порушенням встановленого порядку, стаття 175¹ КУпАП – куріння тютюнових виробів у заборонених місцях, стаття 176 КУпАП – виготовлення, зберігання самогону та апаратів для його виготовлення, стаття 177 КУпАП – придбання самогону та інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення, стаття 178 КУпАП – розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або поява у громадських місцях у п'яному вигляді, стаття 180 КУпАП – доведення неповнолітнього до стану сп'яніння, стаття 180¹ КУпАП – порушення порядку перебування дітей у закладах, у яких провадиться діяльність у сфері розваг, або закладах громадського харчування, стаття 181 КУпАП – азартні ігри, воровання в громадських місцях, стаття 182 КУпАП – порушення вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів щодо захисту населення від шкідливого впливу шуму чи правил додержання тиші в населених пунктах і громадських місцях, стаття 184 КУпАП – невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей, стаття 185 КУпАП – злісна непокоря законному розпорядженню або вимозі поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця, стаття 187 КУпАП – порушення правил адміністративного нагляду, стаття 190 КУпАП – порушення громадянами порядку придбання, зберігання,

передачі іншим особам або продажу вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї, стаття 191 КУпАП – порушення громадянами правил зберігання, носіння або перевезення нагородної, вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів.

Крім цього, важливим є те, що поліцейські офіцери громад, можуть реалізовувати надані їм адміністративно-юрисдикційні повноваження і під час здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху за окремими статтями.

Розглядаючи третю основну складову адміністративно-юрисдикційної діяльності Національної поліції – здійснення провадження (службового розслідування) по застосуванню дисциплінарних стягнень за вчинення дисциплінарних проступків, варто відзначити, що зазначена складова в адміністративно-юрисдикційній діяльності поліцейських офіцерів громад може реалізуватися лише частково і за певних умов. Такі повноваження можуть бути реалізовані керівниками поліцейських офіцерів громад – керівниками підрозділів взаємодії з громадами Національної поліції щодо своїх підлеглих – поліцейських офіцерів громад, які перебувають у штаті відповідного підрозділу, шляхом застосування норм відповідних нормативно-правових актів, зокрема: Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» [9] та наказу Міністерства внутрішніх справ України від 07.11.2018 № 893 «Про реалізацію окремих положень Дисциплінарного статуту Національної поліції України» [10].

При цьому, можливість реалізації повноважень зазначеної складової адміністративно-юрисдикційної діяльності безпосередньо поліцейськими офіцерами громад

виключається, оскільки такими повноваженнями наділені виключно керівники, або відповідно до визначено порядку, визначені керівником посадові особи.

Висновки. Здійснюючи аналіз та підсумовуючи розглянуті положення щодо реалізації повноважень поліцейськими офіцерами громад у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності, можна констатувати, що переважно вони реалізуються під час розгляду звернень громадян та здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення та полягають у застосуванні визначених нормативно-правовими актами процедур врегулювання правового спору або ж притягнення осіб до адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення за визначеним переліком адміністративних правопорушень, який передбачений відповідними статтями Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Крім цього, вважаємо за доцільне внести відповідні зміни до наказу Міністерства внутрішніх справ України від 28 липня 2017 року № 650, яким затверджено Інструкцію з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад з метою систематизації повноважень поліцейських офіцерів громад у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності шляхом закріплення чітко визначених напрямів діяльності по окремих складових відповідно до сфери застосування – розгляд звернень громадян, а також визначити перелік адміністративних правопорушень (статей Кодексу України про адміністративні правопорушення), провадження у справах про адміністративні правопорушення по яких можуть розглядатися поліцейськими офіцерами громад.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безпалова О. І. Поняття, зміст та особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності поліції. Police activity in Ukraine and European countries: modern standards and unification options : collective monograph. – Riga : Baltija Publishing, 2021. – P. 1-31.
2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність Національної поліції України : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової ; [О. В. Джафарова, С. О. Шатрава, К. Л. Бугайчук та ін. ; передм. О. І. Безпалової] ; МВС України, Харків. нац. ун –т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 468 с.
3. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 14.02.2024)
4. Інструкція з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text> (дата звернення: 14.02.2024).
5. Про внесення змін до наказу Міністерства внутрішніх справ України від 28 липня 2017 року № 650: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 18 травня 2022 року № 301. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0552-22#n7> (дата звернення: 15.02.2024)
6. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.02.2024).
7. Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 15 листопада 2017 року № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17#Text> (дата звернення: 15.02.2024).
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text> (дата звернення: 15.02.2024).
9. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15 березня 2018 року № 2337- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text> (дата звернення: 16.02.2024).
10. Про реалізацію окремих положень Дисциплінарного статуту Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07 листопада 2018 року № 893. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1355-18#Text> (дата звернення: 16.02.2024).